

Sygn. akt VI U 261/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2015 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: E. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 10 stycznia 2014 r., znak: (...)

w sprawie: E. Z.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu E. Z. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia(...)r. do dnia (...)r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 261/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 stycznia 2014 roku (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił przyznania ubezpieczonemu E. Z. prawa do dalszej renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 8 stycznia 2014 r. ustaliła, że ubezpieczony jest zdolny do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył E. Z. i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. Wskazał, że nadal jest niezdolny do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację zawartą w skarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony E. Z. z wykształcenia jest zbrojarzem betoniarzem. Do 2005 r. pracował jako betoniarz. Do dnia 31 grudnia 2013 r. pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W dniu 21 listopada 2013 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Pozwany organ rentowy poddał ubezpieczonego badaniu przez Lekarza Orzecznika ZUS i Komisję Lekarską ZUS, którzy w orzeczeniach, odpowiednio z dnia 10 grudnia 2013 r. oraz z dnia 8 stycznia 2014 r. orzekli, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

-okoliczności bezsporne.

W celu zweryfikowania powyższych orzeczeń Sąd postanowieniem z dnia 30 stycznia 2014 r. dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu następujących specjalności: neurolog, specjalista medycyny pracy.

Biegli lekarze sądowi w wydanej w dniu 6 listopada 2014 r. opinii sądowo-lekarskiej rozpoznali u ubezpieczonego następujące schorzenia:

- choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa z wielopoziomową dyskopatią lędźwiową L4/L5/S1 trzykrotnie leczoną operacyjnie na poziomie L4/L5 z następowymi zmianami bliznowatymi i nawrotową wypukliną jądra miazdżystego;
- przewlekły zespół bólowy szyjny i lędźwiowo-krzyżowy objawowy z częstymi zaostrzeniami i obecnymi objawami ubytkowymi;
- żylaki kończyn dolnych z przewagą strony prawej;
- podejrzenie przewlekłego nieżytu błony śluzowej żołądka.

Biegli sądowi wskazali, że schorzenia zdiagnozowane u ubezpieczonego skutkują nadal jego częściową okresową niezdolnością do pracy od (...) r. Biegli orzekli, że występujące u ubezpieczonego schorzenia skutkują ograniczeniem ruchomości kręgosłupa w odcinku lędźwiowym, przewlekłym zespołem bólowym lędźwiowo-krzyżowym objawowym z częstymi zaostrzeniami i obecnymi objawami ubytkowymi, bólami i okresowymi dolegliwościami ze strony przewodu pokarmowego.

Dalej biegli wskazali, że dźwiganie ciężarów, długotrwała praca w pozycji wymuszonej oraz praca w złych warunkach atmosferycznych nasila dolegliwości i niekorzystnie wpływa na postęp schorzeń. W ocenie biegłych sądowych schorzenia badanego nadal powodują upośledzenie sprawności fizycznej ustroju i zdolności do zatrudnienia zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i na ostatnio zajmowanym stanowisku (zbrojarz-betoniarz). Zdaniem biegłych sądowych stan zdrowia ubezpieczonego, mimo systematycznego leczenia farmakologicznego oraz rehabilitacyjnego, nie uległ istotnej poprawie od czasu ostatniego badania. Biegli dodali, że częściowa niezdolność do pracy ma charakter okresowy z powodu możliwości poprawy stanu zdrowia po zastosowanym leczeniu specjalistycznym, chociaż rokowania w tym względzie są niepewne.

Dalej biegli wskazali, że występujące u badanego zmiany chorobowe stanowią przeciwwskazanie do wykonywania pracy fizycznej, pracy wymagającej dźwigania ciężarów, długotrwałej pracy w pozycji wymuszonej, pracy w złych warunkach atmosferycznych oraz pracy wymagającej pełnej sprawności psychofizycznej. Wobec powyższego biegli sądowi oświadczyli, że nie zgadzają się z orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS oraz że dysponowali tymi samymi dowodami, co organ rentowy w toku postępowania orzeczniczego.

W piśmie procesowym z dnia 23 grudnia 2014 r. organ rentowy wniósł zastrzeżenia do powyższej opinii. Podał, że nie zgadza się z opinią biegłych i wskazał, że w jego ocenie stopień nasilenia opisanych przez biegłych sądowych dolegliwości nie uzasadnia stwierdzenia długotrwałej niezdolności do pracy i w okresie zaostrzeń ubezpieczony mógłby korzystać z(...). Organ dodał, że podczas badania przez Komisję Lekarską ZUS nie stwierdzono

u ubezpieczonego dysfunkcji ruchowej, zaników mięśniowych, niedowładów czy zaburzeń zwieraczy. Wobec tak postawionych zarzutów organ rentowy wniósł o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych sądowych.

dowód: opinia sądowo-lekarska wraz z wywiadem i badaniami przedmiotowymi k. 14-15v.

Sąd zważył, co następuje:

Przenosząc ustalony w sprawie stan faktyczny na grunt przepisów prawa stwierdzić należało, że odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należało, że Sąd nie uwzględnił wniosku organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych lekarzy sądowych i wniosek ten oddalił postanowieniem z dnia 10 marca 2015 r. Sąd uznał, że przeprowadzenie powyższego dowodu jest zbędne. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności opinia sądowo-lekarska z dnia 6 listopada 2014 r., jest wystarczający, gdyż wyjaśnia wszystkie fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zastrzeżenia organu rentowego zawarte w piśmie procesowym z dnia 23 grudnia 2014 r. stanowiły zwykłą polemikę ze stanowiskiem biegłych sądowych, która nie została poparta argumentami merytorycznymi oraz dodatkową dokumentacją medyczną i jako takie nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013, r. poz. 1440 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy – niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 57 ust. 1 pkt. 2 ustawy uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie między innymi pięć lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Pięcioletni okres winien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 1 i 2 ustawy).

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ustawy). Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 ustawy, uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Sąd dokonując oceny stopnia niezdolności ubezpieczonego do pracy miał na względzie opinię biegłych lekarzy sądowych z dnia 6 listopada 2014 r. Opinia biegłych sądowych, tak jak każdy inny dowód, podlega ocenie sądu orzekającego co do jej zupełności i zgodności z wymaganiami formalnymi, jak i co do jej mocy przekonywującej. Jeżeli jeden z tych punktów widzenia nie nasunie Sądowi zastrzeżeń, to opinia biegłych sądowych może stanowić uzasadnioną podstawę do dokonania ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 1974r. I CR 100/74 niepublikowany). Sąd jest powołany do kontrolowania logicznego biegu przesłanek

opinii i do sprawdzenia jej wyników w oparciu o materiał dowodowy sprawy. Skoro jednak biegły wydaje opinię o takich dziedzinach życia, które wymagają wiadomości szczególnych, Sąd nie może postąpić z opinią biegłego w ten sposób, aby zastąpić pewne wnioski z tej opinii swoimi ustaleniami, opartymi nie na konkretnych faktach, lecz na rozumowaniu, które w oderwaniu od wiadomości fachowych może z łatwością przekształcić się w dowolność. Dlatego też opinia biegłych może być analizowana i oceniana jedynie w zakresie jej fachowości, rzetelności i poprawności wnioskowania, a nie z pozycji wartościowania poglądów. Odmiennie ustalenia mogą być w tej mierze dokonywane tylko na podstawie opinii innych biegłych, jeżeli ich opinia jest bardziej przekonująca (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 1987r. II URN 228/87 PiZS 1988/7/62). Trzeba zaznaczyć, iż przyjęcie opinii biegłego może nastąpić tylko przy spełnieniu podstawowych warunków, takich jak jasność, wewnętrzna niesprzeczność oraz naukowe i logiczne uzasadnienie, ścisły związek z realiami danej sprawy, a także nie naruszanie reguł proceduralnych przy jej uzyskiwaniu.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że sporządzona w sprawie opinia sądowno-lekarska spełniała wszystkie powyższe kryteria i zasługiwała na przyjęcie jej za wiarygodny dowód właściwej kwalifikacji stanu zdrowia E. Z. oraz oceny stopnia jego niezdolności do pracy. Opinia została sporządzona po przeprowadzeniu dokładnego wywiadu, zaś opisy stanu narządów i układów ubezpieczonego świadczą o tym, że badanie przeprowadzono rzetelnie. Opinia została wydana przez specjalistów z dziedzin medycyny adekwatnych do schorzeń ubezpieczonego. Biegli lekarze sądowi przekonująco uzasadnili swoje stanowisko, a logiczne wnioski zawarte w opinii oparte były na starannej ocenie dokumentacji lekarskiej i wynikach badań przedmiotowych. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia wniosków biegłych i dlatego przyjął ich opinię za podstawę rozstrzygnięcia. Przy wydawaniu przedmiotowej opinii biegli mieli na uwadze wszystkie niezbędne dane, których istnienie i ocena wynika z treści art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Analiza tych danych pozwoliła biegłym lekarzom sądowym na uznanie ubezpieczonego za osobę nadal okresowo częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 3 w/ w ustawie.

W swojej opinii biegli sądowi wskazali, że przyczyną częściowej okresowej niezdolności do pracy ubezpieczonego zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami są przede wszystkim schorzenia układu kostno-stawowego z objawami neurologicznymi, zaś stan zdrowia ubezpieczonego, mimo systematycznego leczenia farmakologicznego oraz rehabilitacyjnego, nie uległ istotnej poprawie od czasu ostatniego badania. Biegli dodali, że częściowa niezdolność do pracy ma charakter okresowy z powodu możliwości poprawy stanu zdrowia po zastosowanym leczeniu specjalistycznym, chociaż rokowania w tym względzie są niepewne.

Zarówno Komisja Lekarska ZUS, jak i zespół biegłych lekarzy sądowych dokonali własnej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego oraz jego zdolności do pracy, przy czym ci ostatni dostrzegli, dysponując tym samym materiałem dowodowym co organ rentowy w toku postępowania orzeczniczego, znacznie większy stopień nasilenia dolegliwości w przebiegu istniejących u ubezpieczonego schorzeń, które powodują nadal jego okresową częściową niezdolność do pracy.

W tej sytuacji Sąd, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i zgodnie z treścią art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając E. Z. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia(...)r. do dnia (...)r.

W punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy, zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, gdyż dowody zaprezentowane w trakcie postępowania sądowego były tożsame z dowodami, którymi dysponował pozwany organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania orzeczniczego. Oznacza to, że przyczyną, dla której ubezpieczony uzyskał prawo do żądanego świadczenia dopiero w następstwie postępowania sądowego nie były dowody, do których organ rentowy nie mógłby się wcześniej ustosunkować a jedynie sama odmienna, niż przyjęli to biegli sądowi, ocena stanu zdrowia ubezpieczonego

dokonana przez organ w trakcie postępowania orzeczniczego. Wobec tego wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.